

בע"ח (חדרה) 541-04-16 - עלי אבו רקיה נ' משטרת ישראל/חדרה

בע"ח (חדרה) 541-04-16 - עלי אבו רקיה נ' משטרת ישראל/חדרהשלום חדרה

בע"ח (חדרה) 541-04-16

עלי אבו רקיה

נגד

משטרת ישראל/חדרה

בית משפט השלום בחדרה

[01.05.2016]

כבוד השופטת רקפת סגל מוהר

החלטה

רקע

ביום 26.1.16 הוגש כנגד המבקש כתב אישום המייחס לו עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לבת זוג, היזק לרכוש במזיד והפרעת שוטר במילוי תפקידו, לפי סעיפים 382(ג), 452 ו-275 לחוק העונשין, תשל"ז-1977. המבקש מואשם בכך שביום 20.1.16 הוא הגיע אל בית משפחתו בכפר מייסר, בו מתגוררים אשתו עמה הוא נתון בהליכי גירושין (להלן: "המתלוננת") וילדיהם המשותפים, ובמהלך ויכוח שהתפתח בינו לבין המתלוננת, תקף אותה באמצעות מפתחות הרכב שהיו בידו וגרם לה לחבלה בעינה השמאלית. בהמשך - כך על פי כתב האישום, אחז המבקש בחוזקה בצווארון חולצתה של המתלוננת ובתוך כך קרע את שרשרת הזהב שהיא ענדה לצווארה. עוד נטען כי עם הגעת שוטרים אל המקום ובתגובה להודעתם בדבר עיכובו, החל המבקש להשתולל והכריז כי "כל הכוחות לא יעצרו אותו" ורק לאחר שרוסס בגז פלפל, התרצה והתלווה אליהם.

הבקשה המונחת בפני להכרעה כעת, הינה בקשת ב"כ המבקש לגילוי חומר חקירה, לפי סעיף 74(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982.

הבקשה ונימוקה

בבקשתו, עותר ב"כ המבקש לקבל לידיו את כל המידע אודות תיקי החקירה הנוספים שנפתחו בעקבות תלונותיהם ההדדיות של המבקש והמתלוננת זה כנגד זו ולהיפך.

טענתו העיקרית של ב"כ המבקש היא שכחלק מ"הליך גירושין מכוער ורווי מטענים שליליים" המתנהל בין המבקש לבין המתלוננת, הגישה נגדו האחרונה מספר תלונות אשר רובן נגנזו לאחר בדיקה משטרתית וכי אף המבקש עצמו הגיש כנגדה מספר תלונות בגין מעשיה כלפיו וכלפי בני משפחתו.

ב"כ המבקש מוסיף וטוען כי בהודעתו במשטרה, כמו גם בדברים שנאמרו על ידו לשוטרים שהגיעו אל מקום עבודתו, סיפר המבקש אודות אותם אירועים קודמים ותלונות קודמות וטען כי אלה נועדו להשגת יתרון, השפעה ולחץ בהליך הגירושין.

לשיטת ב"כ המבקש מדובר במידע הדרוש לו לשם ביסוס טענתו אודות דפוסי ההתנהגות של המתלוננת הטופלת עליו תלונות שווא באופן שיטתי ויש בהם כדי לקעקע את אמינותה ומהימנות תלונתה הנוכחית נגדו.

עמדת המשיבה

בתגובתה בכתב נימקה המשיבה את התנגדותה לבקשה זו הן בהוראת סעיף 11א לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, תשמ"א-1981 הקובע כי מידע אודות תיקים סגורים לא ימסר אלא לגופים המנויים בתוספת השלישית לחוק ובית המשפט אינו נמנה על גופים אלה, והן בהחלטות בית המשפט בבג"צ 233/85 אל הוזייל נ' משטרת ישראל ובבש"פ 5881/06 בניזרי נ' מדינת ישראל בהן נקבע כי "תיק חקירה נגד עד שלא הסתיים בהגשת אישום ובהרשעה, אינו מהווה כלל חלק מחומר חקירה שעל התובע להעמידו לרשות הסנגוריה על פי דרישות החוק" וכי "אין להתיר עיון בתכנם של תיקים סגורים מאחר שאין בהם ממצא פוזיטיבי כלשהו והפוטנציאל הגלום בהם אינו אפסי לעומת הפגיעה בפרטיות העד". לשיטת המשיבה, מקום בו מדובר בכתב אישום המתבסס לא רק על גרסת המתלוננת, אלא גם על עדותה של עדת ראיה חיצונית מהימנה, דו"חות פעולה של שוטרים, תצלומי חבלות, תעודות רפואיות ועוד, אין בסיס לטענה בדבר היות המתלוננת "סדרתית".

בדיון שהתקיים בפני ביום 13.4.16 חזר ב"כ המבקש על טיעוניו והפנה אל ההחלטה שניתנה על ידי בבקשת המשיבה להורות על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים נגדו, בה הערתי כי טענותיו לפיהן מדובר במקרה בו היה על המבקשת לבדוק את כל התיקים שנפתחו בעבר בעקבות תלונותיהם ההדדיות של בני הזוג במשטרה, לרבות הסיבות שהביאו לסגירתם וכן את התיק הנוסף התלוי ועומד כנגד המשיב מאז חודש מרץ 2015 וטרם הוכרע אופן הטיפול בו על ידי יחידת התביעות, נכונות בעיני.

ב"כ המשיבה חזר על נימוקי תגובתה והגיש לעיוני את תיק החקירה וכן את פלטי תלונותיהם של המתלוננת והמבקש זו כנגד זה ולהיפך.

דיון והכרעה

הוראת סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982, קובעת את זכותו של נאשם לעיין בחומר המצוי בידי גורמי החקירה והתביעה, הנוגע לאישום. זכות העיון נגזרת מזכות היסוד של הנאשם למשפט הוגן וזכותו לנהל את הגנתו לאחר שהכיר את חומר החקירה הקיים בעניינו. בית המשפט העליון עמד לא אחת, בהחלטות רבות ושונות, על כך שיש ליתן למונח "חומר חקירה" פירוש רחב, הכולל אף חומר ראייתי שיש לו קשר עקיף ליריעה הנפרסת במסגרת משפטו של הנאשם, אך סייג זאת בדברים אלה: "על בית המשפט להיות מודרך 'על ידי כללי השכל הישר ועל ידי המגמה לאפשר לסנגוריה הזדמנות הוגנת להכין את הגנתה... אולם... אין גם להפליג למרחקים ולכלול במונח 'חומר חקירה', ראיות שהרלבנטיות שלהן לתביעה הפלילית היא רחוקה ושולית. התשובה לשאלה אם החומר רלבנטי להליכים המתנהלים נגד נאשם תלויה 'במהות החומר, בהקשרו, ביחס שבינו לבין הארוע הנדון ובנתוניו המיוחדים של כל מקרה' (ר' בש"פ 8555/06 פלוני נ' מ"י והאסמכתאות אליו הוא מפנה).

בבש"פ 5766/10 נפד נ' מדינת ישראל, נדון ערר החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה שבגדרה נדחתה בקשת העוררים לקבל לידיהם תיקים שנפתחו על בסיס הודעותיו של העד המרכזי ולאחר מכן נסגרו מחוסר ראיות. במסגרת הערר טענו העוררים, כי בית המשפט המחוזי שגה בהבחנה שעשה בין תיקים שבגינם לא נפתחה חקירה עקב עדות העד המרכזי לבין אלה בהם נפתחה חקירה. בהחלטתו קבע כב' השופט א' רובינשטיין כי ככלל ראוי שבית המשפט יעיין בעצמו בחומר, שעה שישנה מחלוקת באשר לחומר חקירה והפנה אל בג"צ אל הוזייל הנ"ל בו נדונה סוגית הרלבנטיות של תיק חקירה אחר שנפתח נגד מי שהיה עד מדינה בתיק הנדון, ואשר בו קבע כב' השופט בך כי: "דיני הראיות מאפשרים התקפה על אופיו של עד של הצד שכנגד, וניסיון להראות, שהוא בעל עבר פלילי ובשל כך אינו ראוי לאמון. אך נקבעו לכך סייגים, וזאת במטרה למנוע גלישה לבירור מספר ניכר של נושאים נלווים, והימשכות משפטים ללא גבול וללא סוף".

וכן:

"מותר לסניגור המלומד לשאול את עד המדינה בדבר הסתבכותו בחקירה נוספת, אפילו לא הורשע בענין זה, ואפילו אם לא הוגש נגדו כל אישום בקשר לחקירה זו. אם תשובתו של העד בנושא זה תהיה סופית, הסניגור לא יורשה להביא ראיות נוספות כדי להפריכה, אלא אם כן נודעת לנקודה זו רלבנטיות מיוחדת במשפט, מעבר לרצון להוכיח את אופיו הרע של העד. קל לתאר, מה היה קורה במשפט פלילי לולא הוקפד על הכלל האמור..."

נושא זה נדון באופן מקיף גם בבש"פ 3099/08 אברהמי נ' מדינת ישראל, בו מדובר היה בבקשת הסנגוריה לקבל תיקי חקירה בפרשות אחרות שיסודן בתלונות שהגיש אותו מתלונן שבתיק הנדון, ואשר על קיומן נודע לנאשם מפלט מחשב שהיה כלול בחומר החקירה שהועבר לעיונו. טענת הסנגורים שם, היה הדבר דרוש לנאשם לשם בחינת האפשרות להשתמש באמור בתיקים אלה כדי לערער את אמינותו של המתלונן שלדעתם היה "מתלונן סדרתי". גם שם הבחין בית המשפט המחוזי בין תיקים שנסגרו בלא אישום לבין אלה שהוגש בהם כתב אישום, ובאלה האחרונים ניתנה לסניגוריה הזכות לעיון בחומר החקירה. כב' השופט מלצר סקר אז בהרחבה את הדין החל על רלבנטיות חומר חקירה בישראל ומחוצה לה, תוך הטעמת המבחן הרחב של הרלבנטיות, ותוך שימת גבולות שעה שמדובר ברלבנטיות שולית. לאחר שנדרש גם לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, תשמ"א-1981, קבע כב' השופט מלצר כי על התביעה לערוך מיון, ובעקבות זאת נקבע תהליך גילוי בכפוף להחלטות בית המשפט. לאחר שחזרתי ועיינתי בתיק החקירה וגם בפלט התלונות שהונח בפני ובפסיקה הדנה בנושא, מסקנתי היא כי דין הבקשה להתקבל בחלקה, באופן ומהנימוקים שיבוארו להלן:

א. בבש"פ 5535/13 מדינת ישראל נ' שימשילשווילי נדרש כב' השופט י' עמית לטענת המדינה בדבר האיסור שמטיל סעיף 11א לחוק המרשם הפלילי על בית המשפט לעיין ברישום הנוגע לתיקים סגורים, מאחר שבית המשפט אינו נכלל ברשימת הגופים המורשים לעיין ברישום זה על פי התוספת השלישית לחוק זה, וקבע כי: "סעיף 74 לחסד"פ הוא הדין החולש על הסוגיה של עיון בחומר חקירה, ומבחינה זו הוא מהווה דין מיוחד (lex specialis) כלפי הדין הכללי בחוק המרשם, כפי שחוק המרשם מהווה דין מיוחד כלפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 פרק ד' הדין במסירת מידע ממאגרים המנוהלים על ידי גופים ציבוריים. נקודת המוצא היא אפוא סעיף 74 לחסד"פ, ולאחריה יש לפנות להוראות חוק המרשם (וראו עניין בניזרי, עמ' 698). ובקיצור,

אין לקבל את הטענה כי חוק המרשם יצר מסלול נפרד ומנותק מהוראות החסד"פ; משכך, ייתכנו מקרים בהם ניתן לראות בתיקים סגורים חומר חקירה רלבנטי. ב. מפלטי התלונות הקודמות שהוגשו על ידי המשיבה עולה כי ביום 14.9.98 נפתח תיק החקירה הראשון (פל"א 3325738/1998) בעקבות תלונת המתלוננת כנגד המבקש וכי הוא נסגר בשעתו בהעדר עניין לציבור; ביום 11.3.15 התלוננה המתלוננת כנגד המבקש בטענה כי תקף אותה ואיים עליה. תיק החקירה שנפתח בעקבות תלונה זו (פל"א 108966/2015) מטופל על ידי יחידת התביעות של המשטרה וטרם נתקבלה החלטה בעניינו; ביום 7.9.15 הזעיק המבקש נידת בטענה כי המתלוננת תקפה אותו ובתשאולה על ידי השוטרים טענה היא כי הוא זה שתקף אותה. תיק החקירה שנפתח בעקבות ארוע זה (פל"א 397811/2015) נסגר בהעדר ראיות מספיקות; גם ביום 28.9.15 הזעיק המבקש נידת משטרה בטענה כי התלוננת תוקפת אותו, ובהגיע השוטרים אל המקום טענה היא כי המבקש תקף אותה וגם תיק זה (פל"א 425492/2015) נסגר בהעדר ראיות מספיקות. מכיוון שבכתב האישום נשוא הבקשה המונחת בפני מואשם המבקש בתקיפת המתלוננת והליך הגירושין המתנהל ביניהם עומד גם ברקע שלושת התיקים הנוספים שנפתחו במהלך שנת 2015, אני סבורה כי אין מנוס מן המסקנה שחומרי החקירה בתיקים אלה רלבנטיים להגנתו, הן בשל אופי התלונות ההדדיות, סמיכות הזמנים היחסית ביניהם ובעיקר הליך הגירושין העומד ברקעם (בהקשר זה אפנה להחלטת בית המשפט המחוזי בנצרת מיום 15.12.14 בע"ח 21913-12-14 גוזלן נ' מדינת ישראל שנסיונותיו דומות לנסיבות המקרה נשוא בקשה זו). באשר לתיק הישן והיחיד משנת 1998 שנסגר בהעדר עניין לציבור, דעתי היא כי לנוכח הזמן הרב שחלף מאז, אין הצדקה לחיוב המשיבה בהעברתו לעיון המבקש (ואני אף מניחה כי הוא בינתיים בוער). סוף דבר

הבקשה מתקבלת באופן חלקי כך שאני מורה למשיבה להעביר לעיונו של ב"כ המבקש את שלושת תיקי החקירה משנת 2015 - פל"א 108966/2015, פל"א 397811/2015 ו- פל"א 425492/2015. לאור מועד ההוכחות הקרוב 26.5.16, תעביר המשיבה את תיקי החקירה הנ"ל לעיון ב"כ המבקש באופן מיידי. המזכירות תמציא לצדדים החלטה זו בפקס, עוד היום. ניתנה היום, כ"ג ניסן תשע"ו, 01 מאי 2016, בהעדר הצדדים.